

13.4.2015

B8-0347/2015

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően
az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján
az örmény népirtás századik évfordulójáról való megemlékezésről
(2015/2590(RSP))

**Knut Fleckenstein, Victor Boștinaru, Richard Howitt, Vincent Peillon,
Arne Lietz, Gilles Pargneaux, Sylvie Guillaume, Nikos Androulakis,
Demetris Papadakis, Nicola Caputo, Tonino Picula, Marlene Mizzi,
Zigmantas Balčytis, Ana Gomes, Tanja Fajon, Siôn Simon, Goffredo
Maria Bettini, Andrejs Mamikins, Miroslav Poche, Neena Gill, Soraya
Post, Elisa Ferreira, Liisa Jaakonsaari, Pier Antonio Panzeri**
az S&D képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása az örmény népirtás századik évfordulójáról való megemlékezésről
(2015/2590(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Törökországgal folytatandó tárgyalások megkezdéséről szóló 2005. szeptember 28-i állásfoglalására,¹
  - tekintettel a népirtás büntettének megelőzéséről és büntetéséről szóló ENSZ-egyezményre,
  - tekintettel az örmény kérdés politikai rendezéséről szóló 1987. június 18-i állásfoglalására,²
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel Európa egységesítésének egyik fő indítéka és az Európai Unió alapvető értékeinek egyike a háborúk és az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények újbóli előfordulásának megakadályozása Európában;
- B. mivel 1915-ben, röviddel azután, hogy az Oszmán Birodalom belépett az I. világháborúba, az Egység és Haladás Bizottsága vezette rezsim központilag megtervezett műveletben az Oszmán Birodalomban élő több mint 1 millió örmény tömeges kitelepítését és elpusztítását, valamint kultúrájuk megsemmisítését rendelte el és hajtotta végre; mivel az Európai Parlament 1987. június 18-i állásfoglalásában elismerte, hogy a népirtás büntettének megelőzéséről és büntetéséről szóló egyezmény értelmében ezek az események népirtásnak minősülnek;
- C. mivel 2015-ben van az Oszmán Birodalom által elkövetett örmény népirtás 100. évfordulója;
- D. mivel ugyanakkor az I. világháborúban több százezer oszmán muszlim vesztette életét éhhalál, betegség vagy célzott gyilkosság következtében; mivel ennek nem szabad feledtetnie azt, hogy az Oszmán Birodalomban élő örmények tömeges elpusztítása az I. világháború leg súlyosabb rémtette volt;
- E. mivel az Oszmán Birodalomban élő örmények ellen elkövetett tömeges kegyetlenségeket maga a Török Köztársaság alapítója, Musztafa Kemál Atatürk is elismerte és „szégyenteljesnek” nevezte; mivel a Török Köztársaság elmulasztotta, hogy ezen elismerés alapján szembenézzen nemzeti történelmének sötét kérdéseivel, és ehelyett a hivatalos tagadás különféle formáit választotta, egyúttal folytatva az örmény kulturális örökség lerombolását; mivel e folyamat végső szakaszát jelenti a népirtás tagadása;

---

¹ HL C 227 E, 2006.9.21., 163.o.

² HL C 190., 1987.7.20., 119. o.

- F. mivel a török társadalomban a 21. század eleje óta bekövetkezett változások és az uniós csatlakozási tárgyalások megindítását előkészítő reformok megteremtették a történelmi kérdések – köztük az örmény kérdés – nyitottabb és szabadabb megvitatásának feltételeit Törökországban; mivel ennek eredményeképpen számos civil kezdeményezés és kulturális cserekapcsolat bontakozott ki Törökország és Örményország között; mivel számos török nem kormányzati szervezet és értelmiségi készül az örmény népirtás 100. évfordulójáról való megemlékezésre Isztambulban;
- G. mivel Törökország és Örményország hozzáfogtak diplomáciai kapcsolataik rendezéséhez, és ennek keretében 2009-ben jegyzőkönyveket írtak alá Genfben a két ország közötti kapcsolatok kialakításáról és fejlesztéséről, így többek között a határnyitásról; mivel ugyanakkor azóta ez a folyamat megrekedt;
- H. mivel Recep Tayyip Erdoğan török köztársasági elnök részvétét fejezte ki az örmény népirtás áldozatai családjának, és „embertelennek” minősítette a tömeges gyilkosságokat; mivel Ahmet Davutoğlu török miniszterelnök kijelentette, hogy Törökország „osztozik az örmények szenvedésében”, felszólított a tabuk ledöntésére „az időt 1915-ben befagyasztó hatalmas trauma” megvitatása tekintetében, és elkötelezte magát „az örmény kulturális örökség Törökországban való megfelelő elismerése” mellett;
- I. mivel az Európai Parlament 2009. április 2-i állásfoglalásában hangsúlyozta a múlt emlékezte megőrzésének fontosságát, mert igazság, emlékezés és igazságtétel nélkül nem kerülhet sor megbékélésre;
1. a szolidaritás és igazságosság szellemében részt vesz az örmény népirtás 100. évfordulójáról való megemlékezésben, és tisztelettel adózik e népirtás ártatlan áldozatainak emléke előtt; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot a 100. évfordulóról való megemlékezésben való részvételre; háláját fejezi ki mindazoknak, akik hozzájárultak az örmény népirtás kivizsgálásához, elismeréséhez és emlékének megőrzéséhez;
  2. hangsúlyozza, hogy a népirtások és az emberiség elleni bűncselekmények időben történő megelőzésének és hatékony megbüntetésének a nemzetközi közösség és az Európai Unió fő prioritásai között kell lenniük;
  3. üdvözlí és a jó irányba tett lépésnek tekinti Erdoğan elnök és Davutoğlu miniszterelnök nyilatkozatait, melyekben részvétüket fejezték ki, és elismerték az Oszmán Birodalomban élő örmények ellen elkövetett kegyetlenségeket; ösztönzi Törökországot, hogy az örmény népirtás 100. évfordulójával kapcsolatos megemlékezést tekintse lehetőségként a saját múltjával való megbékélésre irányuló erőfeszítéseinek folytatására, valamint hogy ismerje el az örmény népirtást, ezáltal is megteremtve a török és az örmény nép közötti tényleges megbékélés lehetőségét;
  4. meggyőződése, hogy a történelmi kérdések, köztük az örmény népirtás nyílt és szabad megvitatása a török társadalomban a demokratizálódási folyamat szerves része, mivel egészséges, érett demokrácia nem épülhet történelmi tények és felelősség tagadására; ezzel összefüggésben elismeri az uniós csatlakozási tárgyalások megkezdésének Törökország demokratizálódásának előmozdításában betöltött lényeges szerepét; ezért felszólít az EU-val folytatott tárgyalási folyamat újbóli megerősítésére, amely fontos

szerepet tölthet be a történelmi kérdések – így többek között az Oszmán Birodalomban élő örmények elpusztítása – nyitottabb és szabadabb megvitatásának előmozdításában;

5. felhívja Törökországot és Örményországot a kapcsolataik rendezésére irányuló erőfeszítéseik megújítására a diplomáciai kapcsolatok felvételéről és a határnyitásról szóló jegyzőkönyvek feltételek nélküli ratifikálása révén; hangsúlyozza a Törökország és Örményország közötti kapcsolatok rendezésének a török és az örmény népre társadalmi, emberi, kulturális és gazdasági szempontokból – többek között az egymással szembeni előítéletek megszüntetése révén – gyakorolt jótékony hatását;
6. határozottan támogatja a török és örmény akadémikusok, nem kormányzati szervezetek és kulturális szereplők arra irányuló tevékenységét, hogy előmozdítsák a párbeszédet és a megbékélést a törökök és az örmények között; felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy következetesen és proaktívan támogassák e tevékenységeket;
7. felhívja a török hatóságokat, politikusokat és médiát, hogy minden szinten tartózkodjanak a kisebbségek – köztük az örmények – ellen irányuló, lázító hangvételű nyilatkozatoktól, és tegyenek meg mindent a gyűlöletbeszéd és a kisebbségek elleni előítéletek legyőzésére, többek között azáltal, hogy a tankönyvekből törlik a másokat lealacsonyító és hátrányosan megkülönböztető kifejezéseket, és átfogó szabályozást vezetnek be a megkülönböztetés ellen, amelynek keretében többek között tiltják az etnikai és vallási alapú megkülönböztetést;
8. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az uniós tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, Örményország köztársasági elnökének és parlamentjének, valamint Törökország köztársasági elnökének és parlamentjének.